

ยุงลายเป็นยุงที่มีขนาดปานกลาง ลำตัวสีดำและสีขาวยาวเป็นปล้องสีดำและสีขาวยาวสลับกันเห็นได้ชัด ด้านบนของส่วนอกมีแถบสีขาวยาวรูปเคียว 1 คู่พาดอยู่ มีความว่องไวและชอบอยู่ใกล้ชิดกับคนมากกว่ายุงชนิดอื่นๆ ชอบกัดกินเลือดคนในเวลากลางวัน และวางไข่ตามภาชนะใส่น้ำ หรือมีน้ำขังในบริเวณบ้าน หลังจากยุงลายวางไข่แล้ว อยู่ในสภาพที่เหมาะสม 1-2 วัน ไข่จะฟักตัวเป็นลูกน้ำ ลูกน้ำจะอาศัยอยู่ในน้ำประมาณ 6-8 วัน และจะเจริญเติบโตเป็นตัวโม่ง หลังจากนั้น 1-2 วันก็จะลอกคราบเป็นยุงลาย ออกกัดกินเลือดคนต่อไป

เมื่อยุงลายกัดกินเลือดคนที่มีเชื้อโรคไข้เลือดออกแล้ว ก็จะถ่ายทอดเชื้อโรคนี้ให้กับคนที่ถูกยุงลายกัดกินเลือดในคราวต่อไป ทำให้คนนั้นป่วยเป็นไข้เลือดออกได้ ยุงลายที่มีเชื้อโรคไข้เลือดออกแล้ว สามารถแพร่โรคได้ตลอดชีวิตของมัน ซึ่งจะอยู่ได้ประมาณ 1 เดือน การที่คนในบ้านคุณและในชุมชนคุณป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก เป็นเพราะคุณเพาะเลี้ยงฆาตกร(ยุงลาย)ไว้ในบริเวณบ้านโดยไม่ตั้งใจ ดังนั้นต้องช่วยกันกำจัดยุงลายและแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายด้วยตัวคุณเอง

ไข้เลือดออก

ไข้เลือดออกเกิดจากยุงลายกัดกินเลือดคนป่วยแล้วมากัดคนปกติ ถ้าไม่มียุงลายก็ไม่มีโรคไข้เลือดออก การช่วยกำจัดแหล่งน้ำขังที่เพาะพันธุ์ยุงลายจึงเป็นการป้องกันที่ดีที่สุด ไข้เลือดออกระบาดในช่วงฤดูฝน มักเริ่มเดือนพฤษภาคม และมีผู้ป่วยสูงในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม แล้วจึงค่อยๆ ลดลง พบเป็นมากในเด็ก แต่ผู้ใหญ่ก็เป็นโรคนี้ได้ มักระบาดเป็นระยะ คนที่มีไข้สูงในช่วงฤดูฝน พึงต้องระวังไว้เสมอได้ อาจเป็นไข้เลือดออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีอาการตัวร้อนจัดตลอดเวลา โดยไม่มีอาการเป็นหวัด ไอ คนเป็นไข้เลือดออกร้อยละ 70-80 รักษาตนเองตามอาการและดื่มน้ำมากๆ ก็หายได้เองภายใน 1 สัปดาห์ ประมาณร้อยละ 10-30 อาจมีภาวะช็อกหรือเลือดออกรุนแรง ต้องรีบนำส่งโรงพยาบาลให้ทันการ ก็สามารถรักษาให้หายได้

การป้องกันไม่ให้ยุงลายกัดนั้นค่อนข้างยาก เพราะจะต้องระมัดระวังตัวตลอดเวลากลางวัน โดยเฉพาะเด็กเล็ก ซึ่งอยู่บ้านและนอนในเวลากลางวัน การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย จึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด ควรสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงทั้งภายในและภายนอกบริเวณบ้านให้ทั่วถึงอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยใช้ไฟฉายส่องดูลูกน้ำในภาชนะ เช่น โอ่งหรือถังใส่น้ำในห้องน้ำ น้ำหล่อขาตู้กับข้าว จานรองถาดต้นไม้ แจกัน ไห กระบอง กะลา ขวด ยางรถยนต์ที่ไม่ใช้ ภาชนะใดต้องรองน้ำ ก็หมั่นเปลี่ยนน้ำหรือใส่ปลากินลูกน้ำ ภาชนะใดไม่ใช้ก็ควรทิ้งหรือทำลาย อย่าให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

น้ำ

การใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ หรือที่เรียกกันติดปากว่า ทรายอะเบทเป็นทรายที่มีการเคลือบด้วยสารกำจัดแมลงที่มีฟอส (Temephos) ลงในแหล่งน้ำเพื่อกำจัดลูกน้ำยุง ซึ่งสารที่มีฟอสเป็นสารเคมีกำจัดแมลงชนิดออร์กาโนฟอสเฟต มีกลิ่นเหม็น สลายตัวได้ง่ายเมื่อถูกแดดหรือความร้อน มีความเป็นพิษต่ำต่อคนและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม แต่มีความเป็นพิษสูงต่อลูกน้ำยุง ไข่ แมลงวันฟลายทราย แมลงหวี่วัน แมลงวันวันดำ เหา และสัตว์ปีก

การใช้งานต้องใช้ตามวิธีที่ระบุในฉลาก เช่น ทรายกำจัดลูกน้ำยุงสูตรที่มีฟอส 1% โดยน้ำหนัก เวลาใช้จะต้องนำไปใส่ในน้ำที่อัตราส่วนทรายอะเบท 1 กรัมต่อน้ำ 10 ลิตร หรือถ้าใช้สูตรที่มีฟอส 2% โดยน้ำหนักให้ใช้ในอัตราส่วน 0.5 กรัมต่อน้ำ 10 ลิตร โดยจะออกฤทธิ์ทำลายระบบประสาทและการหายใจของลูกน้ำยุงภายใน

1 ชั่วโมง ออกฤทธิ์อยู่ได้นาน 3 เดือน

อัตราส่วนต่อปริมาณน้ำ การเก็บรักษา วันหมดอายุ และวิธีการใช้เหล่านี้มีความสำคัญ ต่อคุณภาพของทรายกำจัดลูกน้ำ

และควรปฏิบัติตามคำแนะนำและคำเตือนเพื่อความปลอดภัยในการใช้งาน ทั้งนี้ หากได้รับพิษจากการใช้งานที่ผิดวิธี ควรทำการการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ดังนี้

1.ถ้าหายใจเข้าไปให้เคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกไปสู่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ถ้าผู้ป่วยหยุดหายใจให้ช่วยผายปอด ถ้าหายใจติดขัดให้ออกซิเจนช่วย นำส่งไปพบแพทย์

2.ถ้ากลืนหรือกินเข้าไป และผู้ป่วยยังมีสติอยู่ให้บ้วนล้างปาก ด้วยน้ำสะอาด หรือทำให้อาเจียนโดยดื่มน้ำ 2 แก้ว จากนั้นรีบนำส่งไปพบแพทย์

3.ถ้าสัมผัสลูกน้ำหรือผง ให้ฉีดล้างออกด้วยน้ำปริมาณมาก ๆ อย่างน้อย 15 นาที พร้อมทั้งถอดเสื้อผ้า และรองเท้าที่เปื้อนสารเคมีออก
ซักทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่อีกครั้ง

4.ถ้าสัมผัสลูกน้ำให้ฉีดล้างออกด้วยน้ำปริมาณมากๆ อย่างน้อย 15 นาที จนอาการระคายเคืองทุเลาลง

การใช้ทรายกำจัดลูกน้ำใส่ในแหล่งน้ำเพื่อกำจัดลูกน้ำยุง เป็นการป้องกันไม่ให้ยุงที่เป็นพาหะนำโรคหลายชนิดแพร่พันธุ์ได้
แต่จะต้องใช้ในอัตราส่วนที่ถูกต้องจึงจะกำจัดลูกน้ำยุงได้แน่ะคะ

Cr. <http://www.healthandtrend.com> / www.ev9thailand.com